

Sarıkamış Seyahati

1958’li yıllardı. Ahmet Yekeler isminde bir talebem Sarıkamış’a müftü tayin olmuştu. *“Onu görmek vesilesiyle Sarıkamış’a gideyim. Belki Risale-i Nuru onlara tanıtmama vesile olur.”* diye düşündüm.

Bahar aylarındaydı. Trene bindim, gayet تنها idi. Horasan’a geldiğimizde bir genç bindi ve yanıma oturdu. Kendisiyle tanıştık. Narmanlı olduğunu, Horasan’da öğretmenlik yaptığını anlattı. Benim cebimde de ["Otuz Üçüncü Söz"](#) vardı. Kitabı açarak kendisine uzattım:

“Bu kitap yeni yazıyla yazılmış. Ben yeni yazıyı iyi okuyamıyorum. Sen biraz okusan da dinlesem.” dedim. Kabul etti. Kitabı alıp okumaya başladı. O kadar güzel okuyordu ki, sanki bir Nur talebesi gibi. O okuyor, ben dinliyordum. Böylece bir hayli yol kat ettik. Bir müddet sonra kitabın kapağına baktı. Bakmasıyla kitabı elinden bırakması bir oldu.

“Ne yapıyorsun?” diye çıkıştım ve kitabı aldım.

“Bey amca! Ben kimsenin tesiri altında kalmak istemem.” dedi. Ben de:

*“Böyle diyorsun ama sen şu anda **'Ben kimsenin tesiri altında kalmam.'** fikrinin tesiri altında kalmış durumdasın. Senin bu sözüne göre hiçbir ilim adamının eserini okumamak gerekiyor. Bunun neticesi ise herkesin kendi bildiği ile yetinip, cahil kalması demektir. O zaman ne maddî terakki olur, ne de manevî terakki.”* dedim. Sözümü anladı mı, anlamadı mı bilmem. Ama hemen yanımdan ayrıldı.

Tren Sarıkamış’a geldiğinde, şiddetli bir yağmur yağıyordu. Gidecek yerim olmadığı için saçakların altında yavaş yavaş yürüyordum. Çarşının sonunda geniş saçaklı bir dükkan gördüm. O dükkanın önünde durdum. Yağmurun dinmesini beklemeye başladım. Ben orada beklerken dükkandan birisi çıktı. Bana dikkatlice baktıktan sonra:

“Sen Erzurumlu Kırkıncı Hoca değil misin?” dedi.

“Evet!..” dedim. Beni nereden tanıdığını sordum. Erzurum’a geldiğinde bir dersimize katılmış. Hemen beni içeri aldı. İkramda bulundu. Erzurum’a beraber geldiği Necmettin ismindeki arkadaşını çağırttı.

Ben biraz öncesine kadar kalacak yer bulamazken şimdi her ikisi de kendilerinde kalmam için münakaşa ediyorlardı.

Sohbet sırasında Rufai tarikatına mensup olduklarını ve **Sanamerli Ahmet**

Efendinin müridleri olduklarını söylediler.

Erzurum'daki dersten çok istifade ettiklerini, yine böyle bir ders dinlemek istediklerini belirttiler. Ben de yanımda kitap getirdiğimi, akşam ders okuyabileceğimizi söyledim.

"Akşam biraz da cemaat çağırın, hep beraber okuyalım." deyince, birisi:

"Bugün bizim evde başka misafirler de var, pek müsait olmaz." dedi. Diğeri de bir bahane ile evinin müsait olmadığını söyledi. Böylece yine kapıda kalmış olduk.

Artık onlara gidemeyeceğim için yakında bir camiye gitmeye karar verdim. Camiinin bir köşesinde oturdum. Akşam yakındı. Yavaş yavaş cemaat toplanmaya başladı. Sonunda cami doldu. Namazı kıldık.

Namazdan sonra hemen ayağa kalktım.

"Muhterem cemaat," dedim, "Ben hocayım. Eğer dinlerseniz, biraz vaaz u nasihat etmek isterim."

Cemaatten, **"Buyurun"** sesleri geldi. Onlara [On Birinci Sözü](#) okudum. Yatsı namazına kadar büyük bir zevkle dinlediler. Yatsıyı da kıldıktan sonra bir zat yanıma geldi. **"Dersten çok zevk aldığını, daha önce böyle bir ders dinlemediğini"** söyledi. Sonra tanıştık. Adının Zerafeddin olduğunu, terzilik yaptığını öğrendim. O sırada müezzin de yanıma gelerek evinde misafir olmamı teklif etti. Kendisine müftü efendiyi görmek istediğimi söyledim. Müftü efendinin Sarıkamış'ta olmadığını söyledi. O gece müezzinin evinde misafir kaldım. Sabahleyin birlikte camiye gelip namazı kıldık. Sonra Zerafeddin Efendi'nin dükkanına gittik. Aradan hayli zaman geçtikten sonra o müezzinin Mustafa isimindeki bir oğlu üniversiteyi kazanıp Erzurum'a geldi ve Nur talebesi oldu.

Daha sonra Sarıkamış'a defalarca gittik. Yine bir defasında Zerafettin Efendi bana:

"Hocam, hiç ormana gittin mi?" diye sordu. Gitmediğimi söyleyince:

"Yarın arkadaşlarla birlikte bir gezi yapalım." dedi. Kabul ettim.

Hayatımda ilk defa ormanları yakından temaşa etme imkânını orada buldum. Erzurum'un boz dağları ile Sarıkamış'ın zümrüt misal dağ ve dereleri arasındaki farkı yakinen gördüm.

Çam ağaçları, yeşil ve latif libaslarıyla insanların nazar-ı dikkatini celbediyordu. Her bir ağaç yıkanıp temizlenmiş sündüs misal çarşafını örtünmüş bir cennet hurisi gibiydi. Gündüzün parlaklığı, mevsimin güzelliği ve nesimin okşaması o manzaraya ayrı bir renk katıyordu. Hava temiz ve berrak, ufuklar engin, dereler derin, dağlar

---

ihtişamlı idi. O derelerden akan suların şırıltılı sesleri o manzaraya ayrı bir güzellik katıyordu.

“Fesühbanallah, ehl-i tefekkür için ne cennet âsâ bir manzara” dedim. Zemin zümrüt gibi yeşillere bürünmüştü, çiçeklerin envai sayılmayacak kadar çoktu. Hele o kuşların, ağaçların dallarına aşk ve şevk içerisinde konup kalkmaları, çeşitli nağmelerle ötmeleri, bana Üstadımızın şu sözünü hatırlattı.

“Tuyurları söylettirir, ya bir lezzet-i nimet, ya bir nüzulu rahmet, Ayrı ayrı seslerle, küçük ağızlarıyla rahmeti alkışlarlar. Nimet üstünde iner, şükür ile eder pervaz.”

Bu halet içinde arkadaşlara dönerek, *“Bu zeminin, bu ormanların, bu dağların temizliği, paklığı ve nezafeti, bize sanki **Kuddüs** isminin okunmasını ihtar ediyor.”* dedim.

Bunun üzerine [Otuzuncu Lem'a'yı](#) tefekkür ve temaşa içerisinde okumaya başladık.

Bu arada öğle ezanı da okundu. Biz de cemaatle beraber, bu tefekkürî dersten aldığımız ulvî duygularla öğlen namazını eda ettik.

Sarıkamışlı kardeşlerimizden Allah razı olsun ki o gün bizim sürur ve feyizlere mahzar olmamızı temin ettiler. Tefekkür ve temaşadan aldığımız zevk, yemek ziyafetini çok geride bırakmıştı.

Üstad'ın kâinat tablosu karşısındaki hissiyatını bir şiir gibi ifade ettiği şu sözleri hatırıma geldi:

“İşte o saray, şu âlemdir ki; tavanı, tebessüm eden yıldızlarla tenvir edilmiş gök yüzüdür. Tabanı ise, şarktan garba gûnâ-gûn çiçeklerle süslendirilmiş yeryüzüdür. O Melik ise, ezel ebed Sultanı olan bir Zât-ı Mukaddes'tir ki, yedi kat semâvat ve arzı ve içlerinde olan herşey, kendilerine mahsus lisanlarla o Zâtı takdis edip tesbih ediyorlar.”

Yemekten sonra, arkadaşların her biri bir ağaç gölgesinde derin bir uykuya daldı.

İkinciye doğru çaylarımızı yudumlarken onlara şöyle bir latife yaptım:

“Sizler iyi biliyorsunuz ki bu ormanda ağaç ve hayvanlardan başka canlı

---

varlık yok. Şimdi sizin her birinizin çantasında üçer kilo altın bulursa, rahatça uyuyabilir misiniz?" diye sordum.

"Asla uyuyamayız." dediler.

"Maşallah, altınınız yok, ama kıymetini biliyorsunuz." dedim. Gülüşüler.

"Peki altınınız olmasa, uyur musunuz?" diye sordum.

"Evet" diye cevap verdiler. Sonra tekrar sordum:

"Üç kilo altın mı değerli, yoksa siz mi değerlisiniz? Yani vahşi hayvanların size zarar verebilme ihtimalini ciddiye almıyorsunuz da üç kilo altın yanınızda olunca uykunuz kaçıyor."

dedim. Gülmekten kendilerini alamadılar. Bu ve benzeri duygularla akşama kadar orada kaldık.

O gün çok sürurlu ve neşeli bir gün geçirmiş olduk. .